

**Доклад
за качеството на питейната вода от централно водоснабдяване
в област Силистра за 2024г.**

I. Увод

Водоснабдяването с вода за питейно-битови цели и стопанисването на водопроводната мрежа на територията на област Силистра се изпълнява от „ВиК” ООД гр. Силистра. За извършването на мониторинга на качеството на питейната вода, водоснабдителната организация ежегодно разработва мониторингова програма, която се съгласува от РЗИ-Силистра. РЗИ-Силистра разработва и изпълнява план за извършването на контролен мониторинг на качеството на доставяната питейна вода. Програмата за мониторинг на качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, доставяна от „ВиК” ООД гр. Силистра е изготвена на база данните от извършени лабораторни анализи през предходни години. Програмата включва: обхват на мониторинга, зони на водоснабдяване, честота на пробовземане, пунктове за пробонабиране и график за провеждането на мониторинга. Изпълнението на Програмата има за цел да осигури снабдяването на населението с безопасна и чиста питейна вода, както и да гарантира, че са спазени регламентираните изисквания на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели обн. ДВ бр. 30/2001г.

В обхвата на Програмата на ВиК-Силистра за мониторинг на питейната вода са включени 69 бр. експлоатирани, 3бр. консервирани и 10 бр. резервни подземни водоизточника. Водата за централно водоснабдяване на населението на област Силистра се черпи от подземни водни тела включващи: 11 броя кладенци тип Раней (с дълбочина около 20м), които са разположени по терасата на р. Дунав и се използват за каптиране на плитко формирани водоносни хоризонти с ненапорна или слабонапорна вода, чрез 6-12 хоризонтални дренажни лъча. Подземните води по терасата на река Дунав имат хидравлична връзка с реката, което се отразява на режима на подхранването им, а чакълесто-песъчливите пластове действат като естествени филтри. Останалата част от водоизточниците са водочерпателни кладенци тип СК (сондажни кладенци) и ТК (тръбни кладенци). За тях е характерна голяма дълбочина на водовземане от 450м до 700м, разнообразна конструкция според хидрогеоложките параметри, технически оборудвани с помпи, захранващи се с електроенергия. Работата им не е свързана с хидростатичните нива на водата в подземните водни тела, а зависи от помпеното оборудване. Водните съоръжения включват резервоари, водонапорни кули и хлораторни съоръжения, работещи с биоциди на хлорна основа с АДВ натриев хипохлорит. Общата дължина на водопроводната мрежа в областта е 1861 км. в т.ч: вътрешна (1065 км.) и външна (796 км.). В последните години активно се работи по обновяването на етернитовите и метални тръби с нови PVC, сертифицирани за контакт с питейна вода. През 2024г. е извършена подмяна на водопроводи с обща дължина около 6430м, в т.ч. 4334м. за вътрешна водопроводна мрежа, 2096м. в седемте общини на областта, по съгласувани проектни задания и извършени инвестиции в публични активи за сметка на „Водоснабдяване и канализация“ ООД-Силистра. Реконструирания водопроводни трасета са въвеждани в експлоатация от държавна приемателна комисия, с участие на представител на РЗИ-Силистра, като за всеки обект преди комисията се изготвят становища за държавно приемане и от ВиК оператора се извършват 72-часови проби за лабораторен контрол на качеството и чистотата на водата, преминаваща през реконструирания водопроводен участък.

За централното водоснабдяване на населението в област Силистра не се използват повърхностни водоизточници, а само подземни, предимно дълбоки сондажи (до 700м) и кладенци тип Раней по терасата на река Дунав, които се характеризират с естествени филтриращи слоеве на земната геоложка структура, което благоприятства предпазването им от пряко биологично замърсяване, в резултат на човешката дейност. На този етап най-съществен проблем за качеството на питейната вода се оказва недобрата регулация за ползване на пестициди и азотни торове на големи площи земеделски земи в област Силистра. Подземните водни тела на част от тези водоизточници съставляват водосбор, който се формира от подземни и природни води в райони с интензивно земеделие. По тази причина съществува потенциален риск от епизодично наличие на

по-високи стойности на нитрати в питейните води, в зависимост от сезона и количествата на валежите.

Водоснабдяването на населените места в област Силистра се осъществява посредством 47 обособени водоснабдителни зони:

- 3 големи зони (Силистра, Тутракан и Дулово), с количество на разпределяната вода в зоната над 1000 куб.м. на денонощие;
- 25 малки зони Категория 1, с количество на разпределяната вода в зоната от 10 до 100 куб.м. на денонощие;
- 19 броя малки зони Категория 2, с количество на разпределяната вода в зоната от 100 до 1000 куб.м. на денонощие.

Системата за централно водоснабдяване с води за питейно-битови нужди в област Силистра обслужва 117 населени места. Само в 1 населено място на брега на река Дунав (с. Дунавец, общ. Тутракан) няма изградена водопроводна мрежа, поради предимно сезонно обитаване на имотите и наличие на местни водоизточници.

Мониторингът на питейните води, извършван от РЗИ-Силистра и от „ВиК“ ООД-Силистра е планиран по показателите на прил. № 1, разпределени в група А и група Б съгласно прил. № 2 на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

В съответствие с изискванията на чл. 7 от Наредба № 9 „ВиК“ ООД, гр. Силистра извърши анализи на 493 проби води, в т.ч.:

- по **показатели от група А**: 344 бр. проби води по физико-химични и микробиологични показатели, в т.ч. (80 проби от големите зони на водоснабдяване и 264 проби от малките зони на водоснабдяване);
- по **показатели от група Б**: 102 проби води, в т. ч. (51 проби по физико-химични и 51 проби по микробиологични показатели;
- по **радиологични показатели**: 47 проби, разпределени по зони както следва: 14 проби от големите зони и 88 проби от малките зони на водоснабдяване.

В съответствие с изискванията на чл.8 от Наредба № 9 за качеството на питейната вода, РЗИ-Силистра извършва контролен мониторинг чрез пробонабиране от 152 пункта на 295 проби води, в т.ч.:

- по **показатели от група А**: общо 234 проби води, в т.ч. 117 проби за физико-химичен и 117 проби за микробиологичен анализ.
- по **показатели от група Б**: общо 52 проби води, в т.ч. 26 проби за физико-химичен анализ, 26 проби за микробиологичен;
- по **радиологични показатели**: 9 проби.

Анализ на данните от проведения от РЗИ-Силистра и „ВиК“ ООД, гр. Силистра мониторинг на качеството на водата за питейно-битови цели

1.Данни от проведения контролен мониторинг от РЗИ гр.Силистра

През 2024г. РЗИ-Силистра организира и извърши анализи на 295 проби води, в т.ч. 143 по микробиологични показатели, 143 проби води по физико-химични и 9 по радиологични показатели.

По показателите от група А са изследвани общо 234 проби (по физико-химични и микробиологични показатели), като отговарящи на изискванията са 228 проби (97%). Несъответствията са по показател *нитрати* на 4 проби във (ВЗ-Попина) и 1 проба във ВЗ-Поляна. По микробиологични показатели (коли форми) има несъответствие на 1 проба (ВЗ-Поп Русаново).

По показателите от група Б са изследвани общо 52 проби (по физико-химични и микробиологични показатели), като отговарящи на изискванията са 46 проби (88,5%). Несъответствията по физико-химични показатели са съответно: нитрати (ВЗ-Сяново); ост. хлор и мирис (ВЗ-Ст. Караджа).

Несъответствията по микробиологични показатели са съответно:

- микробно число (ВЗ-Брадвари);
- микробно число, коли форми (ВЗ-Паисиево и ВЗ-Ирник);
- микробно число, коли форми, ешерихия коли и ентерококи (ВЗ-Сребърна).

Лабораторните резултати от контролния мониторинг през 2024г. са следните:

- по **микробиологични показатели**: несъответствия са установени при общо 5 проби, от които:
 - 1 проба по показател „коли форми“;
 - 2 проби по показатели микробно число, коли форми;
 - 1 проба по показатели микробно число, коли форми, ешерихия коли и ентерококи;
 - 1 проба по показател микробно число.

Установеното съответствие през 2024г. е 96,5% (98,1% за 2019г.; 98,2% за 2020г.; 97,8% за 2021г.; 93,2% за 2022г.; 90,2% за 2023г.). Препоръката на Световната здравна организация е за допустимост до 5% нестандартност годишно. Като се вземе предвид гореизложеното може да се направи заключение, че качеството на питейните води по микробиологични показатели се запазва на много добро ниво за периода 2019-2024г.

- по **физико-химични показатели** несъответствия са установени при 7 от взетите проби, от които: 6 проби по показател „нитрати“ със стойности вариращи от 56.9мг/л до 71.5 мг/л. и 1 проба по показатели ост. хлор и мирис.

Отклоненията по показател „нитрати“ в състава на водата са регистрирани в три водоснабдителни зони:

- **ВЗ „Попина“** водоснабдяваща селата Попина (369 жители), Гарван (227 жители), Малък Преславец (174 жители), Долно Ряхово (235 жители) и част от с.Ветрен 1/3 (49 жители);
- **ВЗ „Поляна“** водоснабдяваща с. Поляна (89 жители);
- **ВЗ „Сяново“** водоснабдяваща с.Сяново (36 жители)..

Процентът на съответствие по този показател за 2024г. е 95,8 % (при 93,6% за 2019 г. и 90% за 2020 г. и е 96,1 % за 2021г. и 94% за 2022г. и 94% за 2023г.).

За този показател е характерна известна динамика в годините, в зависимост от сезона, количествата валежи и експлоатацията на земеделските земи в района на водосбора.

- по **радиологични показатели** - изследвани са 9 броя проби питейни води от централни водоизточници, с обхват на 2 показателя: обща алфа активност, обща бета активност. Не са установени отклонения от нормите.

В изпълнение на писмо на МЗ изх. № 33-149/15.05.2024г., в рамките на контролния мониторинг включихме за анализ по показател „тритий“ питейни води от трите големи водоснабдителни зони в област Силистра, като предоставихме 8 проби води в НЦРРЗ. Всички проби отговарят на нормативните изисквания по показател „тритий“.

При регистриране на несъответствия в качеството на питейната вода, установени при контролния мониторинг, РЗИ-Силистра уведомява водоснабдителната организация като изисква да се извърши проучване относно причините за несъответствията и да се предостави информация относно предприетите мерки, включително и резултатите от контролно пробонабиране за проследяване качеството на водата.

2.Данни от проведения мониторинг от „ВиК” ООД гр.Силистра

През 2024г. „ВиК” ООД гр.Силистра извърши анализи на 344 броя проби води по микробиологични и физико-химични показатели от група А и на 149 проби води по показатели от група Б (102 проби по микробиологични и физико-химични показатели и 47 проби по радиологични показатели), в т.ч.:

- **94 в големите зони**: 80 броя проби води по показателите от група А и 14 броя проби води по показателите от група Б. Отклонения от нормативните изисквания не са установени;

- **352 в малките зони:** 264 броя проби води по показателите от група А и 88 броя проби води по показателите от група Б, с пълен обхват по прил. 1, табл. Г1 и Г2 от Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. Отклонения от нормативните изисквания са установени по показател „нитрати“ при 4 от взетите проби (ВЗ-Попина и ВЗ-Сяново). За малките зони относителният дял на съответствие с изискванията по микробиологични и физико-химични показатели е 98,9%. Водата от ВЗ „Попина“ е с относително постоянни отклонения, които се регулират от оператора чрез смесване на водата от ШК Раней 1-Попина с друг водоизточник (ТК-Гарван), с цел постигане на т.нар. разреждане концентрацията на нитратите и нормализиране стойността, в съответствие с наредбата. Отклоненията по показател „нитрати“ се дължат на замърсяване още при водоизточника, а не във водоснабдителната система.

- **47 проби по радиологични показатели** (питейни води от централни водоизточници с пълен обхват на показателите по Прил. № 1, табл. Г от Наредба № 9 за качеството на питейната вода), изработени в Централна научно-изследователска лаборатория към „Диал“ ООД-Бухово, София със Сертификат за акредитация от ИА БСА Рег. № 73 ЛИ/19.01.2024г. валиден до 28.09.2025г. Отклонения от нормативните изисквания са установени по показател „обща алфа активност“ при 5 от взетите проби: ВЗ-Паисиево (0,109 Bq/l), ВЗ-Алфатар (0,125 Bq/l), ВЗ-Войново(0,133 Bq/l), ВЗ-Йорданово(0,129 Bq/l) и ВЗ-Брадвари (0,149 Bq/l). Съгласно изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, РЗИ-Силистра изиска становище от РЗИ-Русе (определени да извършват здравно-радиационен контрол на територията на област Силистра), за случаите когато общата алфа-активност надвишава 0,1 Bq/l. Заключение на РЗИ-Русе е следното:

- за ВЗ-Паисиево (0,109 Bq/l), че общата алфа-активност се дължи предимно на естествен уран, като е възможно да присъстват и други алфа-нуклиди, които са в незначително съдържание по отношение на индикативната доза;

- за другите зони: ВЗ-Алфатар (0,125 Bq/l), ВЗ-Войново(0,133 Bq/l), ВЗ-Йорданово(0,129 Bq/l) и ВЗ-Брадвари (0,149 Bq/l) – РЗИ-Русе препоръчват да се извършат анализи на нови проби за радиологични показатели, посочени в Приложение № 1 към чл.3, ал.2, т. 2 Таблица Г.2 на Наредба № 9. Ако общата алфа-активност е отново над контролното ниво, на **същите проби вода** да се извършат анализи за установяване на допълнителните радионуклиди: U-238, U-234, Ra-226, съгласно Наредба № 9, Приложение № 2б към чл. 9, ал. 3 и индикативната доза. РЗИ-Силистра уведоми водоснабдителната организация за препоръките на РЗИ-Русе.

Тези водоснабдителни зони са включени в Плана на РЗИ-Силистра за 2025г. за мониторинг на питейни води по радиологични показатели.

Във всички случаи на несъответствие на качеството на питейната вода, водоснабдителната организация информира РЗИ-Силистра за причините за несъответствието и предприетите мерки, включително и за резултатите от контролното пробонабиране за проследяване качеството на водата.

III. Зони с неизпълнен мониторинг

През 2024г. няма зони на водоснабдяване на територията на област Силистра с неизпълнен мониторинг, определен в Програмата за мониторинг на „ВиК“ ООД гр. Силистра и по плана за мониторингов контрол на РЗИ-Силистра.

IV. Предприети мерки в зоните с трайни несъответствия по химични и микробиологични показатели по водоснабдителни зони:

Водоснабдителна зона Попина – несъответствия по показател нитрати

Водоснабдителна зона Попина водоснабдява следните населени места: селата Попина и Гарван от община Ситово; селата Малък Преславец и Долно Ряхово от община Главиница; част от село Ветрен от община Силистра. С цел понижаване нивото на „нитрати“ във водата на ВЗ „Попина“ е предприета мярка за смесване на добиваната вода от ШК „Раней“ 1 с. Попина с вода добивана от ТК-1 с. Гарван. За съжаление през последните три години при извършване на мониторинг на питейните води на ТК-1 с. Гарван се констатира трайно повишение на стойностите по показател „нитрати“. Отклоненията в качеството на питейната вода по показател „нитрати“ за ШК „Раней“ 1 с. Попина и ТК-1 с. Гарван се дължат на замърсяване още при водоизточниците, а не във

водоснабдителната система. Според информация от ВиК-Силистра, трайно решение на проблема ще има след финансиране на разработено и одобрено от МРРБ инвестиционно предложение „Регионално прединвестиционно проучване (РИИП) за обособена територия, обслужвана от „Водоснабдяване и канализация ООД Силистра“. Един от разглежданите варианти е довеждане на питейна вода от друг водоизточник с добри качествени и количествени показатели и смесването ѝ с добиваната във водоснабдителната зона питейна вода, като по този начин качествените параметри да отговарят на изискванията на европейското и националното законодателство.

Водоснабдителна зона Поляна – несъответствия по показател нитрати

Добитите питейни води от сондажен кладенец СК-1-Поляна се смесват с тези от Дренаж-Поляна в Кула водна-Поляна, след което постъпват във водопроводната мрежа на населеното място. При възникване на авария по водопровода от СК-1-Поляна до Кула водна-Поляна се подава питейна вода само от каптаж-Поляна, чийто води са със повишени стойности по показател нитрати. При извършената проверка от ВиК-Силистра в Електронен регистър на аварията е установено, че несъответствието на питейната вода по показател нитрати се дължи именно на доставянето ѝ от Дренаж-Поляна.

Водоснабдителна зона Сяново – несъответствия по показател нитрати

Дренаж Сяново е единствен водоизточник във водоснабдителна зона Сяново и няма алтернативен. През последните години ВиК оператора трайно отчита нестандартни проби по показател „нитрати“. Земеделските стопани третираат земеделските земи с торове в близост до водоизточника, което е една от причините за повишено съдържанието на „нитрати“ над пределно допустимите норми. Водоизточникът е ситуиран в естествен водосбор, в близост до земеделски обработваеми площи, налична е и кравеферма на висок терен, от която се стичат повърхностни природни води в същия водосбор. „Водоснабдяване и канализация“ ООД - Силистра има изготвен проект за санитарно-охранителна зона около Дренаж Сяново и входирано заявление в Басейнова дирекция Дунавски район за учредяване на СОЗ около Дренаж Сяново с вх. № СКЗЗВ-01-18/28.05.2021г.

„ВиК-Силистра“ ООД като оператор е планирал да извършва допълнителен мониторинг, с цел събиране на актуална информация за нивото на нитратите през различните сезони на годината и предприемане на действия по контрола на обработката на земеделските земи с азотни торове след отреждане на СОЗ от БДДР-Плевен. За липсата на напредък в проучването за употреба на пестициди в пояс II на СОЗ, водещата причина е сериозното забавяне на БДДР-Плевен в отреждането на СОЗ за около 90% от водоизточниците и вероятно допълнителни пречки, свързани със собствеността на земята.

През 2024г. няма въведени в експлоатация нови водоизточници и няма изведени от експлоатация.

През 2024г. не са учредени санитарно-охранителни зони (СОЗ), независимо, че има издадени заповеди от Директора на Басейнова дирекция Дунавски район за следните водоизточници:

- Заповед № СОЗ-709/10.06.2024г. за определяне СОЗ около съществуващ водоизточник за добив на подземни води – Тръбен кладенец „ТК1-ВиК-Силистра-Зафирово“ с издадено разрешително за водовземане № 11510898/15.11.2013г.;
- Заповед № СОЗ-646/13.05.2023г. за определяне СОЗ около съществуващи водовземни съоръжения – Шахов кладенец „ШК1-ВиК-Силистра-Сребърна“ с издадено разрешително за водовземане № 11510802/30.10.2012г.

На територията на област Силистра няма зони за снабдяване на населението с питейна вода от ВиК оператора, в които се регистрират трайни несъответствия по микробиологични показатели. Случаи на несъответствие по МБ-показатели са регистрирани при извършване на контролния мониторинг от РЗИ-Силистра. Несъответствията са единични и са регистрирани в малки водоснабдителни зони. ВиК-Силистра определя като основна причина за отклоненията по микробиологични показатели аварията и/или плановите спирания за извършване на СМР за

отстраняване на течове по водопровода и сградните водопроводни отклонения и възникнали аварии на хлораторните устройства. В изпълнение на връчените предписания, ВиК-Силистра докладва за извършване на задължителна проверка на хлориращите апарати и помпите чрез които се подава течен хлор/натриев хипохлорит във водопроводната мрежа за дезинфекция на доставяната питейна вода до потребителите. Предприемат се действия като промиване на водопроводи и опресняване на водата в рискови участъци от мрежата. ВиК-операторът информира за планово извършване на механично почистване и дезинфекция на резервоарите и съоръженията по пътя на питейната вода до потребителя, след което се извършва пробонабиране на контролна проба за анализ по МБ показатели и се предоставят резултатите в РЗИ-Силистра.

V. Информация от „ВиК“ ООД за извършеното по мерки, предписани в предишни периоди, с цел подобряване качеството на питейните води в област Силистра

ВиК операторът в област Силистра осигурява централното водоснабдяване на всичките 7 общини в област Силистра. През 2024г. са осъществени инвестиции за сметка на ВиК ООД Силистра по договор с „Асоциация по ВиК-Силистра“ за извършени капиталови ремонти за подмяна и реконструкция на съществуващата водопроводна мрежа в седемте общини с обща дължина 6430м., в т.ч. 4334м. за вътрешна водопроводна мрежа и 2096м. довеждащи водопроводи както следва: в община Алфатар (374м.), община Главиница (1228м.), община Дулово (1279м.), община Кайнарджа (463м.), община Силистра (864м.), община Ситово (593м.) и община Тутракан (1629м.). През 2024г. са извършени ремонти на ВиК съоръженията в различните общини на областта, отнасящи се до вътрешно и външно измазване и боядисване на помещения, ремонти и монтаж на вентилатори в хлораторни помещения, ремонти на огради и монтаж на обозначителни табели за СОЗ пояс I, възстановяване на липсващи ограждения на СОЗ пояс I на водоизточници.

VI. Информация за извършените от РЗИ-Силистра контролни проверки (брой и вид) за изпълнение на предписаните мерки и предприетите действия

През 2024г. са извършени общо 247 проверки на централните водоизточници, на водоснабдителните обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване на територията на област Силистра, от които 29 са проверки за изпълнение на дадените предписания. За подобряване на хигиенното състояние на обектите са връчени общо 29 предписания на управителя на ВиК ООД – Силистра за предприемане на задължителни мерки както следва:

- в община Алфатар за констатирани нарушения са връчени 2 бр. предписания на централни водоизточници и водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване за измазване и боядисване на помещенията;
- в община Главиница за констатирани нарушения са връчени 4 бр. предписания на централни водоизточници и водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване за измазване и боядисване на помещенията;
- в община Дулово за констатирани нарушения са връчени 3 бр. предписания на централни водоизточници и водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване за измазване и боядисване на помещенията;
- в община Кайнарджа за констатирани нарушения са връчени 2 бр. предписания на централни водоизточници и водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване за възстановяване на огражденията на СОЗ-Пояс I, поставяне на обозначителни табели, измазване и боядисване на помещенията;
- в община Силистра за констатирани нарушения са връчени 11 бр. предписания на централни водоизточници и водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване: за възстановяване на огражденията на СОЗ-Пояс I, поставяне на обозначителни табели, измазване и боядисване на помещенията;
- в община Ситово за констатирани нарушения са връчени 4 бр. предписания на централни водоизточници и водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване за възстановяване на огражденията на СОЗ-Пояс I, поставяне на обозначителни табели, измазване и боядисване на помещенията;
- в община Тутракан за констатирани нарушения са връчени 3 бр. предписания на централни водоизточници и водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване за

възстановяване на огражденията на СОЗ-Пояс I, поставяне на обозначителни табели, измазване и боядисване на помещенията.

Управителят на ВиК-Силистра уведомява РЗИ-Силистра писмено за изпълнените мероприятия по предписаните мерки, а при извършените контролни проверки от здравните инспектори е установено, че връчените предписания са изпълнени в срок. Като цяло съоръженията за питейно-битово водоснабдяване се поддържат в добро състояние. С оглед на минимизиране на риска от аварии и последващо замърсяване на подаваната към консуматорите питейна вода е необходимо да продължи подмяната на етернитовите и метални тръби с нови PVC, сертифицирани за контакт с питейна вода, до постигане на пълна подмяна.

VII. Информирание на обществеността и заинтересованите лица за качеството на питейната вода от извършения мониторинг в област Силистра

На сайта на РЗИ-Силистра ежесечно се публикува информация за резултатите от извършения контролен мониторинг на питейната вода, както и за взетите мерки при установяване на несъответствия.

ВиК-Силистра на своята официална страница информира потребителите за предстоящи планови ремонти на водопроводната мрежа и за райони с възникнали аварии.

При необходимост от съдействие за допълнителна информация от страна на водоснабдителното дружество, както и от страна на РЗИ, се извършва обмен на писмена информация.

VIII. Оценка на състоянието водоизточниците и съоръженията за водоснабдяване

Всички водоизточници и водоснабдителни съоръжения се поддържат в добро състояние - измазани и боядисани помещения, редовни проверки на съоръжения и боядисване против корозия, вентилация в хлораторни помещения и помпени станции, отдушници на резервоарите и др.

Текущи ремонти на ВиК съоръжения през 2024г. са извършени по предписания след извършена планова проверка от РЗИ Силистра, а капиталови ремонти и нови съоръжения са изградени от извършени инвестиции в публични активи за сметка на „Водоснабдяване и канализация“ ООД-Силистра на следните обекти:

- > Реконструкция на улична мрежа, водопроводи и сградни отклонения на ВиК мрежи в общ. Алфатар е обхванато 1 населено място;
- > Реконструкция на улична мрежа, водопроводи и сградни отклонения на ВиК мрежи в общ. Главиница са обхванати 13 населени места;
- > Реконструкция на улична мрежа, водопроводи и сградни отклонения на ВиК мрежи в общ. Дулово са обхванати 12 населени места;
- > Реконструкция на улична мрежа, водопроводи и сградни отклонения на ВиК мрежи в общ. Кайнарджа са обхванати 9 населени места;
- > Реконструкция на улична мрежа, водопроводи и сградни отклонения на ВиК мрежи в общ. Силистра са обхванати 10 населени места;
- > Реконструкция на улична мрежа, водопроводи и сградни отклонения на ВиК мрежи в общ. Ситово са обхванати 6 населени места;
- > Реконструкция на улична мрежа, водопроводи и сградни отклонения на ВиК мрежи в общ. Тутракан са обхванати 9 населени места.

Всички водоизточници и съоръжения имат отредени санитарно-охранителни зони (СОЗ) Пояс I, които са оградени и обезопасени за достъп от външни лица, но само за 8 от тях има учредена СОЗ от БДДР-Плевен. Поставени са информационни табели в съответствие с изискванията на Наредба № 3 за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване. През 2024г. не са учредени санитарно-охранителни зони, има заповеди издадени от Директора на Басейнова дирекция Дунавски район за следните водоизточници: „ТК1-ВиК Силистра-Зафирово“ и „ШК1-ВиК Силистра-Сребърна“

Трябва да се отбележи, че малка част от водоизточниците и съоръженията имат учредени СОЗ пояси I, II и III с проектна документация, поради твърде бавната процедура на съгласуване от страна на БДДР-Плевен. Това от своя страна води до неефективен контрол от страна на институциите по спазване ограниченията и забраните за дейности в тези зони, носещи риск от замърсяване на водите при обработката на земеделските земи с азотни и смесени торове.

IX. Заключение за качеството на питейната вода и препоръки за изпълнение през 2025 година

Предоставяната вода за питейно-битови цели от ВиК оператора за населението в област Силистра е с добро качество и с трайни показатели, в съответствие на чл. 6, ал. 1, т. 1 от Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Установените през годината несъответствия по микробиологични показатели в малките зони на водоснабдяване са единични и временни, резултат от аварията и/или плановите спирания за извършване на СМР за отстраняване на течове по водопровода и сградните водопроводни отклонения и възникнали аварии на хлораторните устройства.

През 2025г. съвместните действия от страна на РЗИ-Силистра и ВиК-Силистра ще бъдат насочени за спазването на законодателството в областта на управлението и опазването на водите съгласно Директива за защита на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници (91/676/ЕИО), т. нар. „Нитратна директива“ и Наредба № 2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (обн. ДВ бр. 27/2008г.), която въвежда изискванията на Директивата в националното законодателство. Целта е да се намали замърсяването на водите с нитрати, предизвикано или породено от селскостопански източници и да се предотврати всяко ново замърсяване от този вид. За постигане на по-добри резултати при ограничаване на замърсяването с нитрати от земеделски източници са необходими съвместни действия с Министерство на земеделието и МОСВ за спазване правилата за добра земеделска практика, съгласно изискванията на Наредба № 2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (обн. ДВ бр. 27/2008г.) и Наредба № 3 за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване (обн. ДВ бр. 88/2000г.).

Мерките за ограничаване и ликвидиране на замърсяването в чувствителните/уязвимите зони следва да бъдат регламентирани с планове за действие, които да включват:

- капацитет на торохранилищата към животновъдните ферми, осигуряване на необходимия обем за депа за съхранение на органичните торове, който да позволява съхраняването на произведения оборски тор за целия период от време, когато използването на торове е забранено;
- изисквания към депата съхранение на органичните торове и мерки за защита от замърсяването на повърхностните и подземните води в района;
- забрана за торене върху стръмни склонове и в близост до водни обекти;
- забрана за торене върху водонаситени, наводнени или покрити със сняг земи;
- разпръскване на торовете в съответствие с правилата за добра земеделска практика;
- борба с ерозията на почвите и създаване на защитни залесявания.

Ефективните действия за постигане на необходимото качество на питейната вода, предоставяна на населението от единствения оператор ВиК-Силистра предполагат комплекс от мерки и участие на различно институционално ниво: МОСВ, БДДР-Плевен, РИОСВ-Русе, Министерство на земеделието, ОДЗ-Силистра, ОДБХ-Силистра, МПРБ, ВиК-Силистра, Министерство на здравеопазването, РЗИ-Силистра, ВиК асоциацията на общините в област Силистра и др., в обхвата на компетентност на всяка институция. За област Силистра това би означавало да се регулира проблема с наличието на нитрати в някои водоснабдителни зони, като се регламентират дейностите, свързани с третиране на земеделските земи с торове и стриктния контрол на земеделските производители и собственици на животновъдни ферми.

Изготвили:

Н. Халим, гл. инспектор в Дирекция „Обществено здраве“

В. Христова, гл. експерт в Дирекция „Обществено здраве“